

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, a Mészáros Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Zagya Norbert ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Csongrádi Erika jogtanácsos által képviselt **Pénzügyminisztérium** (1051 Budapest, József nádor tér 2-4.) alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. szeptember 18. napján kelt 2. P. 22.389/2007/9. számú ítélete ellen a felperes 2008. november 18. napján 10. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 (tizenöt) napon belül 120.000 (százhuszezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2007. május 23. napján előterjesztett keresetében 5.100.000 Ft, ennek törvényes kamatai és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A Ptk. 339. § (1), 349. § (1) és 355. § (1) bekezdésére alapozott keresete szerint az alperes azzal okozott kárt, hogy az általa meghozott határozat - mellyel szemben rendes jogorvoslatra nem volt lehetőség -, alaki és tartalmi szempontból hiányos volt, nem tartalmazott rendelkezést az eredeti állapot helyreállítására, ezáltal nem volt alkalmas az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre. Ha az alperes határozata tartalmazza, hogy a felperest jegyezzék vissza az ingatlan-nyilvántartásba tulajdonosként, akkor nem kellett volna ismét lefolytatni az árverést, hiszen a hatályon kívül helyezés azért történt, mert a fokozatosság elvét nem tartották be. Az ingatlan-nyilvántartási törvény kötelezte az alperest, hogy rendelkezzen az ingatlan-

nyilvántartási állapotról, és ha ez megtörténik, a felperest nem éri kár. Az új végrehajtás során lehetett volna inkasszóval élni, és csak legvégső esetben történhetett volna ingatlan árverés. A felperest az ingatlanok piaci forgalmi értékének elvesztése miatt érte kár. A felperes részére megtérült összeg és az 5.100.000 Ft adja meg a két ingatlan piaci forgalmi értékét. Az elévülési kifogással kapcsolatban előadta, hogy a Legfelsőbb Bíróság határozatát - mely az alperesi határozat hiányos voltát mondta ki - 2005. december 22. napján vette kézhez, és álláspontja szerint ettől az időponttól kell számítani az elévülést.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Állította, hogy a 13.589/2001. számú határozata minden tartalmi és alaki kelléket tartalmazott, így mindenben megfelelt a határozat meghozatalakor hatályban lévő az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény 43. §-ában foglalt előírásnak. A határozat hiányosságban nem szenvedett, melytől elkülönítendő kérdés, hogy milyen joghatás kiváltására alkalmas. Hivatkozott arra, hogy e határozat bírósági felülvizsgálatát a felperes nem kezdeményezte, de a kiegészítése iránt sem terjesztett elő kérelmet. Előadta, hogy a Legfelsőbb Bíróság előtti eljárásban nem volt peres fél. Tagadta, hogy a felperes által megjelölt határozat meghozatala során jogellenes magatartást tanúsított volna, minthogy az anyagi jogi szabályok téves értelmezése vagy alkalmazása önmagában nem jelentheti kártérítési felelősség alapját. Az érvényesített kárral kapcsolatban előadta, hogy az kidolgozatlan és megalapozatlan. Az árverési vételár 4.000.000 Ft volt, ami kamatokkal együtt 6.266.411 Ft-ot eredményezett, melyből 242.400 Ft felperest terhelő építményadót vontak le, a fennmaradó 6.024.011 Ft-ot pedig a felperes részére kiutalták. A felperes ugyanakkor elmulasztott megfizetni kamatokkal együtt 2.304.066 Ft vagyonszerzési illetéket, mellyel a felperes gazdagodott. Nem állapítható meg tehát, hogy a felperest kár érte. Ha a felperes mégis károsult volna, nem hagyható figyelmen kívül, hogy eleget tett-e kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségének, továbbá hogy a felperes saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. A végrehajtási eljárás azért lett lefolytatva, mert a felperes nem tett eleget az illeték megfizetésére vonatkozó kötelezettségének. A kártérítési felelősség elemei közül az okozati összefüggés hiányára is hivatkozott. A felperes által sérelmezett határozata az illetékhivatalt utasította megismételt eljárásra. Az alperes határozata alapján az árverést ismét le kellett volna folytatni, és az eljárás eredményeként a felperes mindenképpen elvesztette volna az ingatlanok tulajdonjogát. A felperes által hivatkozott legfelsőbb bírósági határozat - jóllehet a perben nem vett részt az alperes -, nem is tartalmaz olyan álláspontot, miszerint az alperes határozata jogsértő lenne. Utóbb elévülési kifogást is előterjesztett arra alapozva, hogy a felperes szerint a 2001. augusztus 7-i határozat miatt érte kár, ezért a követelés 2006. augusztus 7-én elévült. De ha csak a Legfelsőbb Bíróság határozatából értesült a felperes arról, hogy az alperes határozata a joghatás kiváltására nem volt alkalmas, akkor a Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján még egy év állt a rendelkezésére, melyhez képest is a keresetlevele elkészült.

A Fővárosi Bíróság 2008. szeptember 18. napján meghozott 2. P. 22.389/2007/9. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 255.000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 306.000 Ft kereseti illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság figyelemmel az alperes ellenkérelmében foglaltakra elsődlegesen az elévülést vizsgálta, vagyis hogy a követelés bíróság előtt érvényesíthető-e. A felperesi előadásból megállapíthatóan a felperest a kár 2001. augusztus 7. napján érte azzal, hogy az alperes hiányos határozatot hozott, ami nem tartalmazott rendelkezést az ingatlan-nyilvántartás felé. A felperes a keresetlevelét 2007. május 23. napján nyújtotta be. Perbeli hivatkozása szerint arról, hogy az alperes határozata nem alkalmas a kívánt joghatás kiváltására 2005. november 2. napján kelt Legfelsőbb Bírósági határozatból értesült. Az ingatlanok forgalmi értéke „elvesztése” folytán bekövetkezett kárát azonban csak a 2007. májusi keresetlevéllel érvényesítette. A 2006. szeptember 15-i keltezéssel alpereshez intézett levélben építményadót és járulékait követelte vissza 301.197 Ft erejéig. A felperes az alperes sérelmesnek tartott határozata alapján érvényesítette perbeli igényét, mert meggyőződése szerint ez indította el azt az ok-folyamatot, ami a kárát eredményezte. Az esedékesség tehát a felperes előadásából megállapíthatóan 2001. augusztus 7-e. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 324. § (1), 326. § (2) bekezdése alapján arra a megállapításra jutott, hogy a felperes követelése 2006. augusztus 7. napján elévült, hiszen az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált. A 2005. november 2-i tudomásszerzéssel kapcsolatban is rámutatott, hogy ez esetben az elévülés legkésőbb 2006. november 2-ára bekövetkezett. A 2006. szeptemberi írásbeli bejelentés, melyet az alpereshez intézett nem a perbeli követelés érvényesítésére irányult, ezért ezzel az igénybejelentéssel az elévülés nem szakadt meg. Mivel pedig az elévülést az elsőfokú bíróság megállapította, a felperes követelése a Ptk. 325. § (1) bekezdése értelmében bírósági úton nem érvényesíthető, és ezen alapult a keresetet elutasító döntés.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 86. § (3) bekezdése alapján, továbbá a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel rendelkezett, mert a felperes költségmentessége mellett is köteles az alperes perrel felmerült költségeit megtéríteni. A le nem rótt kereseti illetéket viszont a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ára tekintettel az állam viseli.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes kereseti kérelem szerinti marasztalását kérte. Maga is hivatkozott a Ptk. 326. § (1) bekezdésére, azzal, hogy az elévülés csak akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik, azaz, amikor megnyílik a bíróság előtti igényérvényesítés lehetősége. Az esedékesség gyakorlatilag azonos a lejáráttal. A lejárati idő pedig az az idő, amikor a kötelezett a teljesítésre köteles, illetőleg amikor a jogosult köteles elfogadni a teljesítést. A Legfelsőbb Bíróság Kfv. IV. 37.092/2005/8. számú ítéletével állt elő az a helyzet, hogy a körzeti földhivatal az árverési vevőt visszajegyezte az ingatlan-nyilvántartásba. A felperes a Legfelsőbb Bíróság ítéletét 2005. december

22. napján vette kézhez. A Legfelsőbb Bíróság határozatának indokolása tartalmazta, hogy az alperes határozatában nem volt rendelkezés az ingatlan-nyilvántartás szerinti eredeti állapot helyreállítására, ezáltal a tulajdonjog bejegyzésére alkalmatlan volt. Ez alapozta meg a felperes kártérítési igényét. A felperes szerint a felülvizsgálati eljárásban meghozott határozat kézhezvételétől kell számítani az elévülési időt, ezért igényét az alperessel szemben határidőben érvényesítette. Az eredeti állapot helyreállítása során az alperes határozata alapján a felperest kellett volna tulajdonosként visszajegyezni az ingatlan-nyilvántartásba, ez azonban az alperesi határozat hiányossága miatt maradt el. E helyen hivatkozott a Ptk. 115. § (1) bekezdésére, miszerint a tulajdoni igények nem évülnek el. Így amennyiben a kártérítés vonatkozásában követelése elévült volna, ugyanez a tulajdoni igényére már nem mondható ki. Sérelmezte az elsőfokú eljárásban megállapított perköltséget is, melyet eltúlzottnak minősített a pertárgyértékhez viszonyítottan.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására és a felperes másodfokú perköltségben történő marasztalására irányult. Előadta, hogy feltételezve, de el nem fogadva azt, hogy a felperesnek az alperes által meghozott határozattal összefüggésben kára következett be, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a kár keletkezési idejét, vagyis hogy az az alperes 2001. augusztus 7. napján meghozott határozatával keletkezett. A felperes által előadott kár felmerülésének időpontja a határozat meghozatalának ideje, és ez egyben a bíróság előtti jogérvényesítés megnyíltának is az ideje. Az elévülés körében irányadónak tekintette a PK. 51. számú állásfoglalást, melynek figyelembevételével az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg: ha a határozat a felperes számára kárt okozott, úgy a kártérítési igény 2006. augusztus 7. napján elévült. Megjegyezte, hogy a Legfelsőbb Bíróság előtt indított eljárásban az alperes nem volt fél, a felülvizsgálati eljárás tartama alatt a felperes nem volt akadályozva az alperessel szembeni bíróság előtti igényérvényesítésben. A felperes álláspontja szerint a Legfelsőbb Bíróság 2005. november 2. napján meghozott határozatából szerzett tudomást arról, hogy kára keletkezett amiatt, mert az alperes határozata nem volt alkalmas a kívánt joghatás elérésére. Amennyiben ez így is lenne, a Legfelsőbb Bíróság határozatával - a felperes érvelésével ellentétben - akkor sem az elévülési idő, hanem a Ptk. 326. § (2) bekezdése szerinti egy éves igényérvényesítési határidő nyílt meg, ami 2006. november 2. napján letelt. Az alperes szerint tehát az elsőfokú bíróság okszerű és jogszerű következtetésre jutott az elévülési kifogás tekintetében. A felperesi fellebbezésben írt a tulajdoni igényekre vonatkozó elévülési szabállyal kapcsolatban rámutatott, hogy az alperes a perben érintett ingatlanokon tulajdonjogot nem szerzett, így az alperessel szemben a felperes tulajdoni igényt sikerrel nem tudott volna érvényesíteni. A kártérítés jogcímén előterjesztett keresetet nem lehet azonosan értékelni a tulajdonjogi igény címén előterjesztett keresettel. A perköltséget támadó fellebbezésre előadta, hogy a Pp. 67. § (1) bekezdés d) pontja, (2) bekezdése és a 75. § (1)-(2) bekezdése alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése volt alkalmazandó. Az alperes jogi képviselője valamennyi tárgyaláson részt vett, a keresettel kapcsolatban beadványokat szerkesztett, a felperes kereseti követelésének

elévülése megállapításához valamennyi bizonyíték már az első tárgyaláson rendelkezésre állt, azonban a felperes számos kérdés tekintetében a szükséges bizonyítékok előterjesztésére határidő engedélyezését kérte, majd pedig a jogkövetkezményekre történt figyelmeztetés után sem terjesztette elő bizonyítékait, amivel maga is hozzájárult az eljárás elhúzódásához. Ezért nem hivatkozhat alappal arra, hogy az alperes javára a perköltség megállapítása indokolatlanul magas összegben történt meg. A törvényes mértékű perköltség-fizetési kötelezettség megállapítása körében az alperes által elvégzett jogtanácsosi tevékenységre tekintettel sem eltúlzott a megállapított összeg. A másodfokú eljárással felmerült perköltségét is a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján kérte megállapítani.

A felperes fellebbezése folytán az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése, a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében felülbírálta (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos.

A másodfokú bíróság a tényállást annyiban pontosítja, hogy a felperes 2006. szeptember 15-i keltezéssel a címzésből eredően nem az alpereshez, hanem Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Adó Osztályához címzett kérelmet a levont építményadó összegének (301.197 Ft) megfizetésére.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével eltérő indokok mellett értett egyet.

Az elsőfokú bíróság - az alperes ellenkérelme alapján - indokoltan foglalkozott elsődlegesen az elévülés kérdésével. A felperes kártérítésre vonatkozó igényt érvényesített. A Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. A Ptk. 326. § (1) bekezdése kimondja, hogy az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált. A felperes a keresetlevelében nem jelölte meg, hogy az általa érvényesíteni kívánt kár mikor következett be. Az elsőfokú bíróság tárgyalásán akként nyilatkozott, hogy nem keletkezett volna kár, ha az alperes határozata alapján a felperes tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba visszajegyezhető lett volna. Kiindulva abból a felperesi nyilatkozatból, hogy az alperes 2001. augusztus 7. napján meghozott határozata okozta volna a felperes kárát, és ha a felperes kára már önmagában a határozat meghozatalával bekövetkezett volna, akkor az elévülésre alapozott elsőfokú ítéleti okfejtés helytálló, mert az igény érvényesítés 2007. május 23-i keresetindítással történt meg, ezt megelőző, az alpereshez címzett és a perben dokumentált kártérítésre vonatkozó felhívás nem történt. Ha pedig a Ptk. 326. § (2) bekezdése szerinti nyugvás szabályát kellene alkalmazni a Legfelsőbb Bíróság perben hivatkozott 2005. november 2. napján meghozott, de a felperesnek csak 2005. december 22. napján kézbesített határozatára alapozva, az egyéves igényérvényesítési határidő is letelt a kereset előterjesztéséig.

Mindazonáltal a másodfokú bíróság a következőknek tulajdonított jelentőséget. A felperes a keresetlevelében egyáltalán nem jelölte meg, hogy álláspontja szerint mikor következett be a kár, vagyis a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti vagyonban beállott értékcsökkenés. Erre még a késedelmi kamat megfizetésére irányuló igény megjelölt kezdőnapjából sem vonható le következtetés, minthogy a felperes a kamatfizetésre vonatkozó kérelme előterjesztésekor a kezdőnapot nem jelölte meg. A Ptk. 355. § (4) bekezdése kimondja, hogy kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. Mivel a felperes kártérítésre vonatkozó igényt érvényesített, meg kellett volna határoznia, hogy az általa érvényesített kár mikor következett be. Ezt valójában - az elsőfokú bíróság felhívása ellenére sem - tette meg. Ha a felperes vagyonában bekövetkezett értékcsökkenés, ez akkor keletkezhetett, amikor a tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásból véglegesen törölték, az árverési vevő tulajdonjogát pedig visszajegyezték (Miskolci Körzeti Földhivatal 2006. február 8. napján meghozott 33.918/2006. számú határozata). Ez esetben azonban nem az elévülést, hanem a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség esetén is alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség feltételeit kell vizsgálni. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes jogorvoslati kérelme alapján eljáró alperes, egyébként tartalmában a felperesre kedvező 13.589/2/2001. számú határozata nem volt jogellenes. Az alperes határozatával a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közigazgatási Hivatal 2.137/2001. számú határozatát a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Illetékhivatal által megtartott árverésre és az azt megelőző végrehajtási eljárásra is kiterjedően megsemmisítette, az illetékhivatalt új végrehajtási eljárás lefolytatására utasította. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a Legfelsőbb Bíróság perben hivatkozott határozata nem tartalmaz olyan megállapítást, hogy az alperes határozata hiányos lett volna (ilyet nem is tartalmazhatott, hiszen nem azt vizsgálta felül), hanem csak azt, hogy az nem volt alkalmas az ingatlan-nyilvántartási átvezetésre. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem is kellett alkalmasnak lennie, minthogy a megismételt eljárásban az ingatlan-nyilvántartás felé a szükséges intézkedés megtétele az ott eljáró elsőfokú hatóság feladata kellett, hogy legyen. Hogy ez megtörtént vagy sem, arról jelen perben nincs adat, hiszen a felperes a megismételt eljárásra vonatkozó iratokat nem csatolt kivéve a 2004. augusztus 18-i határozatot, ami a végrehajtási eljárást a végrehajtáshoz való jog elévülése okán megszüntette. A felperes az alperes határozatára visszavezetett kárt sem támasztotta alá. Az illetéktartozás végrehajtása során árverés útján értékesített ingatlanok „piaci forgalmi értékének elvesztése”, mint kár nem volt vizsgálható. A felperes nem igazolta, hogy az ingatlanokat pontosan mikor és milyen vételárért vásárolta, álláspontja szerint mely időpontra kialakult piaci forgalmi értéket kellene figyelembe venni, az ingatlanforgalmi értéket milyen módon befolyásolta az egyik ingatlant terhelő 3.000.000 Ft nagyságrendű jelzálogjog, és a meg nem fizetett közterhek. Tehát maga az érvényesített kár is csak feltételezésen alapult, és a rendelkezésre bocsátott adatok egy a felperes által kért szakértői bizonyításhoz elégtelenek voltak. Mivel pedig a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség elemeit, a

jogellenes magatartást, a kárt, a felperes által hivatkozott kár és az alperes jogellenesnek tartott magatartása közötti okozati összefüggést a felperes nem bizonyította, keresete megalapozatlan volt.

Indokolatlanul sérelmezte a felperes az alperes javára megállapított képviseleti költséget. Az elsőfokú bíróság a jogszabályi keretek között határozta meg az alperes javára járó jogtanácsosi munkadíjat. A felperes nem sérelmezheti, hogy az elsőfokú bíróság a pertárgyérték alapulvételével számította ki a perköltséget, és nem jelölt meg olyan okot, ami miatt az elsőfokú bíróságnak el kellett volna térni perköltség az alperes által indítványozott számításától.

Az elsőfokú bíróság ítéletének helybehagyása a Pp. 253. § (2) bekezdésén alapult.

A másodfokú eljárásban pervesztes felperes a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles az alperes képviseletével felmerült jogtanácsosi munkadíjat (Pp. 75. § (2) bekezdés, 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése) megtéríteni. A felperes számára engedélyezett költségmentesség (Pp. 84. § (1) bekezdés a) pont) folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

, 2009. április 2.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelül: